

Emmeloord, 22 oktober 2019.

Onderwerp

Borgstelling voor saneringskredieten voor herfinanciering bij schuldhulpverlening

Advies raadscommissie

[...]

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met collectieve borgstelling voor saneringskredieten voor herfinanciering bij aanvragen tot en met € 10.000 met een plafond van € 750.000;
2. In te stemmen met individuele borgstelling voor saneringskredieten voor herfinanciering bij aanvragen boven de € 10.000 met een plafond van € 750.000

Doelstelling

Bijdragen aan maatwerktrajecten voor inwoners met problematische schulden.

Inleiding

In juni 2019 is de beleidsnota schulddienstverlening "Voorkomen staat voorop" vastgesteld. Op basis hiervan is de aanbesteding schuldhulpverlening gestart. In de eerste nota van inlichtingen is de volgende vraag gesteld:

"Bij het verstrekken van saneringskredieten dient de gemeente een borgstelling af te geven ter hoogte van het krediet. Is er sprake van collectieve borgstelling of dient de borgstelling op individuele basis geregeld te worden?"

Op 17 september 2019 heeft het College ingestemd met het besluit (19.0001641) dat de nieuw gecontracteerde partij afspraken maakt met een kredietbank over de borgstelling. In de onderbouwing van dit voorstel is aangegeven dat borgstelling voor saneringskredieten geen gemeentelijke taak is.

Bovenstaand besluit van 17 september 2019 is gecommuniceerd in de 2de nota van inlichtingen. Vervolgens is door een marktpartij een aanvullende vraag hierover gesteld. Bij nader onderzoek is gebleken dat dit besluit is genomen op basis van onvolledige informatie van de NVVK (Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet). Daarom is opnieuw een besluit voorgelegd aan het College.

Beleidsreferentie

Beleidsnota Schulddienstverlening "Voorkomen staat voorop"

Argumenten

1.1. *Uit aanvullende informatie van de NVVK is gebleken dat borgstelling door de gemeente noodzakelijk is*

Na publicatie van de 2^e Nota van Inlichtingen bleek dat de NVVK onvolledig is geweest in het verstrekken van informatie. Naar aanleiding van aanvullende vragen van een marktpartij zowel bij de gemeente als bij de NVVK, heeft de NVVK contact gezocht met de gemeente en aangegeven dat zij onvolledig is geweest in de verstrekking van informatie. In de aanvullende informatie geeft de NVVK aan

dat er gemeenten zijn die niet borg staan. Echter, dat betreft gemeenten waar een (eigen) kredietbank actief is en het gaat om leningen aan inwoners van de eigen gemeente of de gemeente waar de kredietbank zelf de schuldhulpverlening uitvoert. Andere partijen (zowel marktpartijen als gemeenten) die schulddienstverlening bieden en voor de producten saneringskrediet en herfinanciering gebruik moeten maken van kredietbanken vragen *altijd* om een borgstelling van de gemeente. Er is maar één partij in Nederland die deze borgstelling niet vraagt. De NVVK heeft bevestigd dat het in de markt gebruikelijk is en zelfs noodzakelijk als gemeenten gebruik willen maken van andere partijen dan kredietbanken voor schulddienstverlening dat de gemeente borg staat voor deze uitstaande sanerings- en herfinancieringskredieten.

1.2. *Het saneringskrediet biedt overzicht voor de inwoner en zorgt voor stressvermindering*

De inwoner met problematische schulden heeft door middel van een saneringskrediet alleen nog maar schulden bij de kredietverstrekker in plaats van schulden bij meerdere schuldeisers. Dit heeft voordelen voor de inwoner, want het biedt overzicht en neemt direct veel stress weg. Daarnaast kan de inwoner een aanvullende zorgverzekering afsluiten. Bovendien wordt bij deze inwoner ruimte gecreëerd om ook met eventuele samenhangende of achterliggende problematiek aan de slag te gaan. Doordat de schulden geregeld zijn, is de verwachting dat deze eventuele achterliggende en samenhangende problemen sneller en efficiënter opgepakt worden. Dit kan er toe leiden dat de inwoner minder aanspraak doet op andere ondersteuningsmogelijkheden en/of voorzieningen en meer regie heeft over zijn of haar eigen leven.

1.3. *Saneringskredieten zijn gericht op het aflossen van een schuld en heeft voordelen voor de schuldeiser*

Het saneringskrediet dient als herfinanciering. Bij een saneringskrediet wordt een afkoopvoorstel gedaan. De verstrekker van het saneringskrediet blijft als enige schuldeiser over met een overeengekomen betalingsregeling. De schuldenaar betaalt het geleende krediet inclusief een rentepercentage terug aan de kredietverstrekker. Het voordeel voor de schuldeiser is dat het aflosbare deel van de schuld direct wordt voldaan. De kans dat de schuldeisers een voorgestelde schuldregeling accepteert neemt hierdoor aanzienlijk toe.

1.4. *Het bieden van een saneringskrediet past bij het beleid "Voorkomen staat voorop"*

In het beleid "Voorkomen staat voorop" is opgenomen dat we er naar streven om alle modules van de NVVK (Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet) mee te nemen in de aanbesteding ten goede van de kwaliteit van hulpverlening aan inwoners van de Noordoostpolder. We streven naar een stress sensitieve dienstverlening. Een saneringskrediet is een stress sensitief middel. Om dit aan te kunnen bieden is samenwerking met een sociale kredietbank een vereiste. Door dit op te nemen in de verschillende documenten conformeert de gemeente zich aan de gedragscodes en kwaliteitsnormen van de NVVK. Ook landelijk wordt er steeds vaker gebruikt gemaakt van een saneringskrediet en herfinanciering.

1.5. *Partijen die geen kredietbank zijn moeten ook mee kunnen doen aan de aanbesteding*

De gemeente wil transformeren van schuldhulpverlening naar schulddienstverlening. De gemeente voert zelf de regie bij het tot stand brengen van een integrale aanpak en draagt zorg voor een aanbod van schulddienstverlening om inwoners te helpen bij het voorkomen en oplossen van schuldproblematiek. De gemeente zoekt een partner die indien nodig alle facetten van het schuldhulpverleningstraject kan bieden en samen met de gemeente en maatschappelijke organisaties een sluitende ketenaanpak wil ontwikkelen. Dit vraagt een behoorlijke inzet van de te contracteren dienstverlener. Daarom is het

van belang dat zoveel mogelijk partijen kunnen inschrijven en een kwalitatief en prijstechnisch goed aanbod kunnen doen.

Voor niet kredietbanken is het noodzakelijk dat de gemeente borgstaat voor sanerings- en herfinancieringskredieten. Zonder deze borgstelling zullen zij niet inschrijven, omdat zij als organisatie geen risicodragers kunnen zijn voor die inwoners van Noordoostpolder die gebruik maken van een dergelijk krediet. Voor de aanbesteding heeft dit tot gevolg dat dit onbedoeld leidt tot het uitsluiten van bepaalde partijen, waardoor mededinging op de markt op onevenredige wijze wordt belemmerd. Wanneer besloten wordt niet tot een borgstelling over te gaan heeft dit vergaande consequenties voor het vervolg van de aanbesteding. Het voortzetten van de aanbestedingsprocedure is dan risicovol omdat schulddienstverlenende partijen, niet zijnde kredietbanken, mogelijk een formele klacht zullen indienen en uiteindelijk een gerechtelijke procedure tegen de voorlopige gunning zullen aanspannen.

1.6. Het risico van de borgstelling is beperkt

Het risico voor de borgstelling is beperkt tot naar verwachting €50.000 per jaar. Uit de ervaring van de kredietbanken blijkt dat vijf tot tien procent van de kredieten niet wordt terugbetaald. Uitgaande van 10% betekent dit dat op basis van 1,5 miljoen borgstelling € 150.000 afbreukrisico gedurende de 36 maanden. Dit is de looptijd van een schuldenregeling. Naast het verstrekken van herfinanciering of een saneringskrediet ontvangt de inwoner in nagenoeg alle gevallen ook budgetbeheer, waarin de aflossing strak gemonitord wordt.

1.7. We kiezen voor twee borgstellingplafonds

Om grip te houden op de verstrekkingen en daarmee het risico van kredieten en herfinanciering wordt met twee plafonds gewerkt. Zo houden we grip op het maximaal te nemen risico bij 'grote' kredieten (individueel) en hebben we oog voor administratieve lasten bij relatief 'kleine' kredieten (collectief).

1.8. Op grond van de participatiewet kan de gemeente via bijzondere bijstand borg staan

Dit staat in artikel 48 lid 2 van de Participatiewet. Uitgaven die er komen als de gemeente als borg wordt aangeschreven worden betaald uit het budget Bijzondere Bijstand. Het College heeft tevens de bevoegdheid deze kosten alsnog terug te vorderen bij de betreffende inwoner. Of dit een reële oplossing is, valt te bezien.

Kanttekeningen

1.1. Borgstelling betekent financiële risico's

De financiële risico's die uit de borgstelling voortvloeien komen voor rekening van de gemeente Noordoostpolder. Voor de gemeente zijn de risico's voornamelijk gelegen in het niet nakomen van de betalingsregeling als gevolg van inkomensterugval, echtscheiding of overlijden. Indien de schuldenaar de lening niet terugbetaalt aan de kredietbank, wordt dit verhaald op de gemeente. Dit risico is zoveel mogelijk geminimaliseerd en is gekwantificeerd op € 50.000 per jaar.

1.2. Borgstelling wordt niet specifiek in de huidige gemeentelijke nota geldleningen en garantstellingen van 26 augustus 2014 benoemd

In de nota worden echter wel criteria benoemd waarbinnen deze borgstelling gerealiseerd kan worden. Want uit de nota blijkt dat de gemeente in belang van de publieke taak onder bepaalde voorwaarden leningen of garanties verstrekken. Hiertoe dient de raad haar goedkeuring te verlenen. Schuldhulpverlening is een taak van de gemeenten volgens de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs).

1.3. Het verstrekken van sanerings- en herfinancieringskredieten zonder gemeentelijke borgstelling is mogelijk

Het werken zonder borgstelling is technisch mogelijk alleen niet wenselijk gezien de visie op schulddienstverlening. We willen zoveel mogelijk aanbieders betrekken in het proces voor een zo breed mogelijke keuze. Wanneer we er voor kiezen niet borg te staan beperken we deze keuze en vraagt dit om een nieuwe aanbesteding. Dit zal leiden tot vertraging, met als gevolg dat we met de huidige aanbieder in gesprek moeten over verlenging van de huidige dienstverlening. Onduidelijk is of dit zal slagen. Daarnaast zal er zonder borgstelling sprake van een beperkter aantal dienstverleners, wat kan leiden tot een prijsopdrijvend effect.

1.4. Door borgstelling af te geven, krijgt de gemeente te maken met uitgaven in kader van de borgstelling

Maar juist door een borgstelling toe te passen, is de aanbesteding open voor meer partijen. Hierdoor is de verwachting dat er een scherpere prijs en hogere kwaliteit voor de dienstverlening kan worden verkregen. Een kredietbank weet namelijk al dat het aantal aanbieders beperkt is, als er niet gewerkt wordt met een borgstelling. De verwachting is dat wanneer er meer partijen mee kunnen doen aan de aanbesteding dit de prijs en de kwaliteit van de dienstverlening zodanig beïnvloed dat dit de kosten van de borgstelling geheel of gedeeltelijk zal compenseren.

1.5. De gemeenteraad kan anders besluiten

De gemeenteraad neemt een besluit over dit voorstel na de geplande inschrijfdatum voor de aanbesteding. Wanneer de gemeenteraad niet instemt met het voorstel zal overwogen moeten worden of doorzetten van de huidige aanbesteding zinvol is of dat een nieuwe aanbestedingsprocedure gestart moet worden.

Planning/uitvoering

Het beleid "Voorkomen staat voorop" gaat in per 1 januari 2020. Om een goede start te kunnen maken met het nieuwe, preventieve beleid moet de aanbesteding zo snel mogelijk worden afgerond. Aangezien de gemeenteraad een besluit neemt over dit voorstel na de geplande inschrijfdatum voor de aanbesteding is deze inschrijfdatum verplaatst naar januari 2020. Dit heeft consequenties voor de geplande ingangsdatum van het nieuwe contract schulddienstverlening. De Gemeentelijke Kredietbank Assen (GKB) heeft toegezegd dat zij in de tussenliggende periode de dienstverlening blijft voortzetten.

Na gunning wordt, indien nodig, een borgstellingsovereenkomst aangegaan met een kredietbank. En zullen er na gunning werkafspraken worden gemaakt ten aanzien van de borgstelling.

Tevens zullen er intern één of meerdere functionarissen aangewezen moeten worden die de beoordeling van de individuele borgstellingsverzoeken afhandelen.

Bijlagen

1. Nota Schulddienstverlening "Voorkomen staat voorop"
Key2zaken: 0171120084

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

No. 19.0002029-5

Portefeuillehouder : M.B.W. Uitdewilligen
Steller : Mevr. C.E. Binnenmars; 06 22 25 76 84;
c.binnenmars@noordoostpolder.nl

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 22 oktober 2019, no. 19.0002029;

gelet op artikel 169 lid 4 Gemeentewet;

B E S L U I T:

1. In te stemmen met collectieve borgstelling voor saneringskredieten voor herfinanciering bij aanvragen tot en met € 10.000 met een plafond van € 750.000;
2. In te stemmen met individuele borgstelling voor saneringskredieten voor herfinanciering bij aanvragen boven de € 10.000 met een plafond van € 750.000

Aldus besloten in de openbare vergadering van 16 december 2019.

De griffier, de voorzitter,